

Raport de monitorizare a achizițiilor publice

desfășurate de IMSP Spitalul Raional Criuleni
în perioada 2021 - 2023

IMSP Spitalul Raional
Criuleni

Autor:
Olga Diaconu

Acest raport este realizat în cadrul Proiectului „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, cofinanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernul Marii Britanii, și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Partener al proiectului în raionul Criuleni și Dubăsari este Centrul de Justiție Socială “ECHITATE” care implementează proiectul “Medicină Integră, Transparentă și Accesibilă în Criuleni și Dubăsari”

CUPRINS:

Abrevieri	3
Introducere	3
Sumar executiv	4
Publicitatea informațiilor privind achizițiile desfășurate de IMSP SR Criuleni	7
Planificarea achizițiilor publice desfășurate de IMSP SR Criuleni	8
Achizițiile de medicamente și dispozitive medicale	10
Procurarea serviciilor de necesitate îndoienică prin achiziții de valoare mică	17
Achiziția de lucrări de reparație la Blocul Alimentar	19
Achizițiile publice de produse alimentare pentru bolnavii de tuberculoză	26
Achizițiile de produse alimentare pentru pacienți	28
Achiziții de articole de uz gospodăresc	29
Achizițiile de valoare mică desfășurate de SR Criuleni desfășurate în Mtender în anul 2023	30
Concluzii și recomandări	31

Abrevieri

AAP – Agenția Achiziții Publice

AC – Autoritate Contractantă

ANSC – Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor

AVM - Achiziție de valoare mică

AO – Asociație Obștească

BAP – Buletinul Achizițiilor Publice

CAPCS - Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate

CNAM - Compania Națională de Asigurări în Medicină

COP - Cererea ofertelor de prețuri

GL – Grup de lucru

IMSP - Instituție Medicală de Sănătate Publică

HG – Hotărâre de Guvern

LP - Licitație publică

OE - Operator Economic

SIA RSAP Mtender - Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” Mtender

SR- Spitalul Raional

Introducere

Asociația Obștească Centrul de Justiție Socială „Echitate” implementează proiectul „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Una dintre componentele proiectului se referă la monitorizarea achizițiilor publice din domeniul sănătății, realizate de instituțiile medicale din raioanele Criuleni și Dubăsari în anii 2021 - 2023. Printre instituțiile monitorizate a fost IMSP Spitalul Raional Criuleni. Prezentul raport de monitorizare prezintă principalele constatări și concluzii observate pe parcursul activității de monitorizare desfășurată în perioada aprilie 2023 - septembrie 2023. În baza concluziilor, raportul conține o serie de sugestii și recomandări, orientate spre îmbunătățirea achizițiilor publice desfășurate de IMSP SR Criuleni.

Metodologie:

Raportul elaborat de către Asociația Obștească Centrul de Justiție Socială „Echitate” a fost realizat ca urmare a unei analize a achizițiilor publice desfășurate de IMSP SR Criuleni în perioada 2021 - 2023, monitorizarea incluzând atât procedurile desfășurate în conformitate cu Legea 131/2015 privind achizițiile publice, cât și achizițiile de valoare mică. Obiect al monitorizării au mai fost și informațiile cu privire la resursele financiare alocate pentru IMSP SR Criuleni de Consiliul Raional Criuleni și CNAM, date ce se referă la planificarea achizițiilor publice ale IMSP SR Criuleni, planurile de achiziții, rapoartele de executare a achizițiilor, dările de seamă privind achizițiile de valoare mică ale IMSP SR Criuleni, contractele de achiziții publice încheiate în rezultatul procedurilor de achiziție desfășurate de CAPCS în beneficiul IMSP SR Criuleni, și informațiilor care se referă la cantitățile de medicamente și alte bunuri medicale contractate, prețurile acestora, proporția de executare a acestor contracte, procedurilor de achiziție publicate în SIA RSAP Mtender, a datelor cu referire la contractele atribuite (disponibile pe pagina web a Agenției Achiziții Publice), precum și a deciziilor emise de către Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor. De asemenea, au fost utilizate și informații vehiculate în presă cu privire la anumite achiziții. Observațiile din procesul de monitorizare au fost discutate cu reprezentanții SR Criuleni, în vederea obținerii unor explicații pentru aspectele neclare.

Raportul prezintă o sinteză a celor mai grave erori identificate, dar și recomandări formulate în vederea eficientizării procesului de achiziție publică în cadrul instituțiilor medicale de sănătate publică, inclusiv IMSP SR Criuleni, atât prin prisma modificărilor legislative necesare, precum și a măsurilor concrete ce trebuie întreprinse de către actorii-cheie din domeniu.

Sumar executiv

Raportul abordează cele mai frecvente probleme în achizițiile publice desfășurate de IMSP SR Criuleni sau în beneficiul acestei autorități, identificate în procesul de monitorizare.

Una dintre cele mai stringente probleme care afectează potențial calitatea actului medical sunt resursele financiare insuficiente alocate din sursele publice. Timp de 10 ani începând cu 2009, IMSP SR Criuleni a fost reparat în proporție de 75% din banii oferți de o fundație din Elveția, suma investiției ridicându-se la peste 50 milioane de lei. Din [informațiile din presă](#) aflăm că „S-a lucrat la mai mult de zece proiecte. De exemplu, e-pasarela, renovarea blocului chirurgical, sterilizatorul, un ascensor ultramodern. Acum s-a făcut inaugurarea farmaciei, de care a avut nevoie tot raionul, s-a făcut reparație în unitatea de primiri urgente și în maternitate. Ei au făcut complet renovarea farmaciei, începând de la utilaj, frigidere, reparație, mobilier”. Alte secții care nu au fost reparate din banii fundației elvețiene au rămas într-o stare deplorabilă. În urma unei vizite neplanificate efectuate anul trecut la SR Criuleni, ministra sănătății Ala Nemerenco a declarat că secția de boli infecțioase a spitalului se afla într-un hal de nedescris, conform [informațiilor din presă](#). Într-un [reportaj](#), directorul interimar din acea perioadă afirmase că se duceau tratative cu Consiliul Raional Criuleni pentru a renova secția în anul 2023. În același timp, șefa secției boli infecțioase afirma că fusese elaborat un plan pentru renovarea secției, care a fost aprobat de Consiliul Raional Criuleni, dar pentru că pentru anul 2022 bugetul fusese deja repartizat, a fost lăsat pentru anul 2023. Cu toate acestea, pentru anul 2023, în devizele de venituri și cheltuieli ale SR Criuleni nu a fost inclus niciun leu pentru reparații capitale. Secția nu a mai fost renovată, în lipsa resurselor financiare. A fost planificată doar suma de 1660000 lei pentru reparații curente.

Alocarea insuficientă a resurselor a determinat și probleme de planificare a achizițiilor. Unele achiziții au fost incluse în planul de achiziții și inițiate, ca să fie ulterior anulate din lipsa resurselor financiare care urmau să vină de la Consiliul Raional Criuleni. Este și cazul proiectului de construcție a centralei termice separate destinate încălzirii SR Criuleni. Aceasta a adus IMSP SR Criuleni în pragul unei alte crize, aceea de a rămâne fără căldură pe perioada de iarnă. Licitația deschisă pentru achiziția de „Lucrări de construcție a Centralei termice separate destinate încălzirii Spitalului Raional Criuleni”, cu valoarea estimată de 6 557 369 lei, fără TVA, inițiată în ianuarie 2022, a fost anulată după depunerea ofertelor, din motiv că CR Criuleni nu a mai alocat banii necesari. Banii de la CR Criuleni nu au mai venit, după ce în anul precedent deja se cheltuiseră o sumă de 212133 lei pentru servicii de proiectare a centralei termice separate pentru încălzirea spitalului Criuleni și alta de 30000 lei pentru servicii de verificare a proiectului. În luna iunie 2023 a mai fost încheiat un contract în sumă de 32000 cu TVA pentru actualizarea proiectului. Prin scrisoarea nr. 22/2674 din 27.07.2023, Ministerul Sănătății a confirmat că va aloca mijloace financiare pentru construcția centralei termice a IMSP SR Criuleni în proporție de 60%, cu condiția ca lucrările să fie contractate și îndeplinite până la 20.12.2023, fapt probat prin facturi și acte de îndeplinire a lucrărilor. Din aceeași scrisoare reiese că s-a agreat ca celelalte 40% să fie alocate de Consiliul Raional Criuleni. Totuși, Consiliul Raional Criuleni nu a fost gata să aloce cele 40% promise. Din scrisoarea nr. 299 din 22.08.2023, Consiliul Raional Criuleni a

afirmat că bugetul pentru anul 2023 a fost aprobat, ținându-se cont de strictul necesar de cheltuieli pentru asigurarea funcționalității instituțiilor din subordinea CR Criuleni, iar la acel moment nu era posibilă alocarea mijloacelor financiare. Totodată, CR Criuleni a confirmat că în proiectul de buget pentru anul 2024 urma a fi înaintată spre aprobare alocarea mijloacelor financiare de 40% din costul lucrărilor pentru grupa de cheltuieli „Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății”.

În lipsa mijloacelor financiare, SR Criuleni a decis că nu poate iniția o procedură de achiziție în acest sens. Pentru soluționarea problemei a fost propusă o soluție mai ieftină, de reparare a vechii cazangerii, de 1,5 milioane lei, care urmau a fi alocați de Ministerul Sănătății. Pentru serviciile de proiectare și elaborare a devizelor de cheltuieli a fost plătită o sumă de 77004 lei cu TVA, iar pentru verificarea proiectului a fost plătită suma de 3600 lei.

Tot o problemă de planificare regăsim și pentru achizițiile de produse alimentare pentru bolnavii de tuberculoză. Documentația de atribuire nu stabilește o modalitate clară de evaluare a ofertelor și nici cerința ca prețurile pentru produse alimentare să fie fixe. Pe parcursul ultimilor 3 ani, la aceste proceduri de achiziții a participat doar un singur operator economic, care și a fost desemnat câștigător de fiecare dată, ceea ce vorbește despre o lipsă de concurență. Cu toate acestea, constatăm că situația respectivă nu se referă doar la IMSP SR Criuleni, ci este identică pentru multe alte instituții publice care fac achiziții de produse alimentare pentru bolnavii de tuberculoză. Redresarea acestei situații în spitalele din RM necesită intervenții la nivel de minister.

Totodată, în dările de seamă pentru achizițiile de valoare mică observăm că unele achiziții incluse inițial în planurile de achiziții pentru a fi desfășurate sub formă de COP au fost realizate ca și achiziții de valoare mică. Alte contracte au fost încheiate deși achizițiile respective nu fuseseră incluse în planurile de achiziții ale autorității contractante.

Divizarea achizițiilor publice pentru evitarea desfășurării unor proceduri de achiziție competitive a constituit temei pentru inițierea unor dosare penale. Este vorba despre patru contracte de achiziție de lucrări, încheiate în decurs de 10 zile calendaristice (perioada 25.05.2022 - 03.06.2022), cu suma cumulată depășind un milion de lei, toate având ca obiect unele lucrări de reparație la Blocul Alimentar al IMSP SR Criuleni. Printre incriminările aduse directoarei din acea perioadă au fost realizarea unor lucrări fără realizarea proiectelor și expertizarea acestora, precum și posibila corupere. Au mai fost observate și alte cazuri în care mai multe achiziții cu același obiect sunt incluse în planurile de achiziții ale autorității contractante ca și achiziții separate, ulterior încheiate contracte distincte cu obiect similar sau apropiat.

Desfășurarea unor achiziții de valoare mică de medicamente sau echipamente medicale de protecție se datorează întârzierilor în aprovizionarea cu aceste bunuri în cadrul achizițiilor publice desfășurate de CAPCS. Astfel, IMSP SR Criuleni ar fi pusă în situația de a procura de sine stătător anumite bunuri sau echipamente.

Publicitatea informațiilor privind achizițiile desfășurate de IMSP SR Criuleni

La momentul desfășurării activității de monitorizare, pe pagina web a IMSP SR Criuleni am identificat doar planurile de achiziții pentru anii 2021 și 2022 și darea de seamă pentru achizițiile de valoare mică pentru anul 2021. Unele dintre acestea nu se găseau în secțiunile corespunzătoare de pe pagina web a IMSP SR Criuleni, dar au apărut în rezultatele căutărilor. Alte planuri de achiziții, pentru alți ani, nu au fost publicate pe pagina web a autorității contractante. Astfel, constatăm că instituția a încălcat prevederile pct. 18 din HG pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice, care stabilește că *Autoritatea contractantă este obligată să publice pe pagina sa web planul provizoriu/anual de achiziții, în termen de 15 zile de la aprobarea acestuia sau în 5 zile de la modificarea acestuia.* Mai mult decât atât, planul de achiziții pentru anul 2023 nu ne-a fost pus la dispoziție la solicitare. Secretara grupului de lucru ne-a comunicat că nu dispune de planul de achiziție aprobat, ci doar de un proiect al planului de achiziții pentru anul 2023. În același timp, și persoanele care au atribuții de aprobare a planului de achiziții au declarat că nu dețin acest plan de achiziții, motivând prin faptul că fosta directoare a SR Criuleni nu a transmis planul de achiziții pentru anul 2023 aprobat. Considerăm că aceasta reprezintă un caz de eschivare or, găsim improbabilă ipoteza în care grupul de lucru pentru achiziții publice din cadrul instituției ar desfășura achiziții în lipsa acestui plan. Pe de altă parte, lipsa unui plan de achiziții denotă însăși o planificare deficitară a cheltuielilor instituției. Ne-au fost puse la dispoziție devizele de venituri și cheltuieli ale instituției, precum și dările de seamă privind îndeplinirea devizelor de venituri și cheltuieli.

De asemenea, de pe pagina web lipsesc informații privind executarea contractelor de achiziții publice, cât și dările de seamă privind achizițiile de valoare mică desfășurate de autoritatea contractantă. În aceste condiții, planurile de achiziții, rapoartele de executare a contractelor de achiziții și dările de seamă privind achizițiile de valoare mică au fost solicitate de la autoritatea contractantă.

Reieșind din informațiile din planurile de achiziții ale instituției, marea majoritate a procurărilor urmau să se realizeze ca și achiziții de valoare mică, regăsim doar câteva COP sau licitații deschise. Acest fapt presupune, de cele mai multe ori, că achizițiile se fac în afara sistemului de achiziții Mtender, deci transparența și publicitatea lor este redusă. Doar începând cu luna iulie 2023, după intrarea în vigoare a modificărilor la Legea 131/2015, unele dintre aceste proceduri de achiziție de valoare mică au fost publicate în sistemul MTender.

Deficiențele la capitolul memorie instituțională se manifestă prin faptul că persoanele cu atribuții de desfășurarea achizițiilor publice au acces limitat la unele informații. Secretara grupului de lucru nu dispunea de o versiune semnată a planului de achiziții pentru anul 2023, și nici de actele ce se referă la achizițiile desfășurate în anii 2021 - 2022, perioadă în care aceasta s-a aflat în concediu de îngrijire a copilului. În anii 2021 - 2022, IMSP SR Criuleni a încheiat contracte de prestări servicii de achiziții publice și de consultanță juridică. Mai multe informații despre achizițiile desfășurate și contractele de achiziții publice încheiate s-ar păstra la departamentul contabilitate sau economie. Aflarea unor persoane responsabile din aceste departamente în

concediu anual de odihnă a întârziat obținerea informațiilor solicitate și stabilirea unor întrevederi cu persoanele care au avut atribuții de planificare a achizițiilor publice. Răspunsurile la solicitările de informații au venit târziu și au fost incomplete. Aceste circumstanțe denotă și o publicitate și transparență redusă a achizițiilor publice la IMSP SR Criuleni.

Planificarea achizițiilor publice desfășurate de IMSP SR Criuleni

Alocarea resurselor financiare

Cea mai mare parte a bugetului IMSP SR Criuleni provine din alocațiile de la Comisia Națională pentru Asigurări Medicale (CNAM). Conform informațiilor puse la dispoziție de CNAM, pentru perioada 2021 - 2023, sumele alocate IMSP SR Criuleni au fost următoarele:

Nr. d/o	Denumirea instituției medicale	Tipul serviciului	Anul 2021		Anul 2022		Anul 2023	
			Suma contractată	Suma achitată	Suma contractată	Suma achitată	Suma contractată	Suma achitată
1	IMSP Spitalul Raional Criuleni	servicii medicale	56 687 659.09	56 304 257.75	53 935 924.90	53 604 517.71	63 612 535.51	45 016 324.03

Consiliul raional Criuleni alocă anual resurse financiare pentru ocrotirea sănătății, în special pentru dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății. Totuși sumele alocate sunt modice, de cel mult câteva milioane de lei anual pentru toate instituțiile medicale publice din raion.

Pentru anul 2021, Consiliul Raional Criuleni a alocat suma de 4 491 000 lei pentru ocrotirea sănătății, prin decizia nr. 8.3 din 25.12.2020. Această sumă a fost repartizată după cum urmează:

- Programe naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății - 150 000 lei;
- Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății - 4 341 000 lei.

Prin decizia nr. 1.6 din 09.02.2021, Consiliul Raional Criuleni a alocat suplimentar suma de 900 000 pentru domeniul sănătății, iar prin decizia nr. 2.20 din 15.04.2021, au mai fost alocate 1 400 000 lei.

Pentru anul 2022, Consiliul Raional Criuleni a alocat suma de 3 340 000 lei pentru ocrotirea sănătății, prin decizia nr. 9.5 din 23.12.2021. Această sumă a fost repartizată după cum urmează:

- Programe naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății - 150 000 lei;

- Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății - 3 190 400 lei.
Prin decizia nr. 2.22 din 25.03.2022, au fost alocați suplimentar 1 milion lei, iar ulterior, prin decizia nr. 12.18 din 18.11.2022, a mai fost alocat 1 milion de lei.

Pentru anul 2023, suma alocației Consiliului Raional Criuleni pentru ocrotirea sănătății a scăzut la 1 150 000 lei. Această sumă a fost repartizată după cum urmează:

- Programe naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății - 150 000 lei;
- Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății - 1 000 000 lei.

Prin decizia nr. 1.16 din 17.03.2023, a fost alocată suplimentar o sumă de 365 000 lei.

Din devizele de venituri și cheltuieli și dările de seamă despre îndeplinirea acestor devize, observăm subalocarea cronică a resurselor financiare pentru îmbunătățirea condițiilor din instituție. Spre exemplu, în perioada 2021 - 2023, nu s-au planificat deloc resurse financiare pentru reparații capitale. Chiar dacă în anul 2022 a fost desfășurată o procedură de achiziție pentru construirea unei noi cazangerii, banii nu au fost alocați, iar procedura a fost anulată după depunerea ofertelor. Nici pentru anul 2023 nu au mai fost alocați banii respectivi, deși a fost elaborat proiectul și devizele de lucrări, iar Ministerul Sănătății și Consiliul Raional Criuleni încurajau instituția să inițieze procedura de achiziție și să demareze lucrările, urmând să aloce ulterior banii. Pe de altă parte, înțelegem provocarea cu care se confruntă administrația unei instituții medicale atunci când apare necesitatea stringentă de reparații capitale, dar nu sunt alocate resurse în acest sens. Chiar dacă la SR Criuleni a fost elaborat un proiect pentru reparația secției de boli infecțioase, după o vizită a ministrei sănătății, resurse nu au fost alocate.

Nici pentru reparațiile curente nu au fost alocați foarte mulți bani. În anul 2021, inițial nu au fost alocate resurse pentru reparații curente. Totuși, în darea de seamă pentru îndeplinirea devizelor de venituri și cheltuieli au fost incluse cheltuieli efective de 18639,70 lei la categoria asistență medicală spitalicească și cheltuieli efective de 138162,95 lei la categoria asistență medicală specializată de ambulator. În anul 2022, au fost alocați 450000 lei pentru reparații curente la categoria asistență medicală spitalicească, dar au fost cheltuiți efectiv 1036056,54 lei. Acești bani au fost utilizați pentru reparația Blocului Alimentar. În raportul său din iunie 2023, Inspekția Financiară a constatat ulterior că au fost utilizate mijloace financiare din sursele CNAM contrar destinației. În același an au fost alocați 30000 lei pentru reparații curente la categoria asistență medicală specializată de ambulator, dar au fost cheltuiți efectiv 66330 lei și 50000 lei la categoria servicii medicale paliative, care nu au fost utilizați. Pentru anul 2023, pentru reparații curente la categoria asistență medicală spitalicească a fost alocată suma de 1660000 lei, din care au fost utilizați efectiv 24839,45 lei în primele 9 luni ale anului. A mai fost alocată suma de 375000 lei pentru reparații curente la categoria servicii medicale paliative, care nu au fost utilizate în primele 9 luni ale anului, și suma de 116 000 lei pentru reparații curente la categoria asistență medicală specializată de ambulator, din care au utilizați 28064,72 lei în primele luni ale anului 2023.

Din darea de seamă pentru anul 2021, observăm că sumele cheltuite pentru alimentarea pacienților și pentru medicamente au fost semnificativ mai mici decât cele planificate. Pentru alimentarea pacienților la categoria asistență medicală spitalicească a fost planificată suma de 2149104,33 lei, din care au fost utilizați 1279368,40 lei. Pentru medicamente și dispozitive medicale pentru aceeași categorie a fost planificată suma de 4270038,27 lei, dintre care au fost utilizați 2781763,81 lei. La categoria asistență medicală de ambulator, pentru alimentarea pacienților a fost planificată suma de 829015 lei, dar au fost utilizați 300929,80 lei. La aceeași categorie, pentru medicamente și dispozitive medicale a fost planificată o sumă de 786302,98 lei, și utilizată suma de 471321,53 lei. Totuși acest lucru se explică în contextul situației pandemice la acel moment. Pentru anul 2022, suma planificată și cea utilizată este mai echilibrată. Pentru anul 2023, avem acces doar la datele pentru primele 9 luni, totuși discrepanța pare a fi mai mică.

Achizițiile de medicamente și dispozitive medicale

Medicamentele și dispozitivele medicale pentru instituțiile medicale publice se achiziționează la nivel centralizat, de Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate (CAPCS). Procesele de achiziție de medicamente încep cu colectarea de informații de la instituțiile medicale din țară, cu privire la lista, cantitățile de medicamente necesare și cerințele de calitate față de acestea. În baza acestor informații, CAPCS planifică procedurile de achiziții de medicamente la nivel național. Conform pct. 4 al Regulamentului privind achizițiile publice centralizate de bunuri și servicii pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin *Hotărârea de Guvern nr. 1128 din 10.10.2016 cu privire la Centrul pentru achiziții centralizate în sănătate*, prevede că instituțiile medico-sanitare publice și autoritățile, instituțiile bugetare care prestează servicii medicale și sociale determină necesarul de bunuri și servicii pentru anul următor de gestiune și prezintă calculele estimative pentru încă 2 ani (după anul următor de gestiune), după o procedură reglementată prin ordin al Ministerului Sănătății. Datele referitoare la necesarul de bunuri și servicii vor fi transmise Centrului până la data de 1 mai.

Pct. 6 al aceleiași hotărâri stabilește că, până la data de 1 iunie, Centrul aprobă listele bunurilor și serviciilor și necesarul acestora care urmează să fie achiziționate pentru anul viitor sau pentru o perioadă mai îndelungată, reieșind din prevederile Legii nr. 131 din 3 iulie 2015. În baza listelor aprobate conform pct. 6 din prezentul Regulament, Centrul, până la data de 15 iunie a anului de gestiune, inițiază procedura de achiziție centralizată.

Deși centralizarea achizițiilor publice din sănătate a fost o măsură prin care Guvernul a intenționat să eficientizeze achizițiile publice de medicamente și dispozitive medicale, observăm că instituțiile medicale nu se aliniază întotdeauna acestor intenții. În perioada 2021 - 2023, IMSP SR Criuleni a procurat o mare parte a medicamentelor și dispozitivelor medicale necesare de sine stătător, fără a apela la serviciile CAPCS.

În [planul de achiziții pentru anul 2021](#), au fost incluse următoarele achiziții, desfășurate deja de CAPCS în anul 2020:

1. Reagenți de laborator (centralizat) - 45 000 lei;
2. Articole parafarmaceutice și consumabile (centralizat) - 550 000 lei;

În același [plan de achiziții pentru anul 2021](#) au fost incluse:

Medicamente și produse farmaceutice (CPV 33600000-6 și CPV 33600000-3):

- Medicamente neachiziționate centralizat, CPV 33600000-6, care se referă la produse farmaceutice - 400 000 lei cu TVA;
- Produse farmaceutice, CPV 33600000-6, în sumă de 20 000 lei cu TVA, (poziția 27);
- Medicamente (Heparina), CPV 33600000-3, care se referă la diverse medicamente, în sumă de 29 208,61 lei cu TVA (poziția 29);

Bunuri achiziționate sub CPV 33100000-1, care se referă la echipamente medicale,

- Reagenți de laborator (sisteme de tip închis), în sumă de 78 000 lei cu TVA (poziția 3)
- Filme radiologice - 95 150 lei cu TVA (poziția 14)
- Concentrator de oxigen - 59 000 cu TVA (poziția 17)
- Biodistructive pentru anul 2021 - 57 675 lei cu TVA (poziția 18)
- Echipamente de protecție contra Covid-19 - 202 000 lei cu TVA (poziția 21)
- Reagenți pentru analize medicale de laborator - 17 236,80 lei cu TVA (poziția 23)
- Concentrator de oxigen - 94 049 cu TVA (poziția 17)
- Instrumente chirurgicale - 10 000 lei cu TVA

Bunuri achiziționate sub CPV 33100000-0, care se referă la echipamente medicale, produse farmaceutice și produse de îngrijire personală:

- Reagenți de laborator (neachiziționate centralizat), în sumă de 30 000 lei cu TVA (poziția 5).

Biodistructivi sub codul CPV 24455000-8, care se referă la dezinfectanți:

- Biodistructivi (dezinfectanți) conform necesităților pentru anul 2021 - 57 675 lei cu TVA (poziția 30).

Din [darea de seamă pentru achizițiile de valoare mică pentru anul 2021](#), observăm că au fost încheiate următoarele contracte de achiziție de valoare mică pentru medicamente și dispozitive medicale:

- Contract nr. 21 din 04.01.2021 pentru achiziția de medicamente, în sumă de 17 087 lei;
- Contract nr. 736/01 din 19.01.2021 pentru achiziția de filme radiologice, în sumă de 95 150 lei;
- Contract nr. 15/01-21 din 15.02.2021 pentru achiziția de echipamente de protecție secțiile COVID, în sumă de 202 000 lei;

- Contract nr. 15/21 din 18.02.2021 pentru achiziția de echipamente medicale, în sumă de 1495,80 lei;
- Contract nr. 2802/21 din 28.02.2021 pentru achiziția de articole parafarmaceutice, în sumă de 21 762 lei;
- Contract nr. 2/3/21-1 din 22.03.2021 pentru achiziția unui concentrator de oxigen, în sumă de 59 000 lei;
- Contract nr. 1620383470480-1 din 25.05.2021 pentru achiziția de biodistructive pentru anul 2021, în sumă de 57 675 lei;
- Contract nr. 03/06/21-2 din 03.06.2021 pentru achiziția de articole parafarmaceutice și consumabile, în sumă de 1644 lei;
- Contract nr. 03/06/21-3 din 03.06.2021 pentru achiziția de articole parafarmaceutice și consumabile, în sumă de 6000 lei;
- Contract nr. 03/06/21-1 din 03.06.2021 pentru achiziția de articole parafarmaceutice și consumabile, în sumă de 11 797,20 lei;
- Contract nr 07/06/21-1 din 07.07.2021 pentru achiziția de reagenți pentru analize de laborator, în sumă de 17 236,80 lei;
- Contract nr. 12/01/2021-1 din 12.07.2021 pentru achiziția de consumabile, în sumă de 6200 lei;
- Contract nr. 19/07/21 din 19.07.2021 pentru achiziția de reactive și consumabile de laborator (de tip închis), în sumă de 73 454,76 lei;
- Contract nr. 2709/21 din 27.09.2021 pentru achiziția de medicamente (Heparina), în sumă de 29 208,61 lei;
- Contract nr. 21/10/21 din 21.10.2021 pentru achiziția unui concentrator de oxigen, în sumă de 95 049 lei;

Reieșind din darea de seamă pentru achizițiile de valoare mică desfășurate în anul 2021, observăm că suma utilizată pentru achiziționarea medicamentelor a fost de doar 17 087 lei, în timp ce în planul de achiziții era preconizată o sumă de 400 000 lei. Suma totală a celor 4 contracte de achiziție de articole parafarmaceutice a fost de 41 203,2 lei, în timp ce în planul de achiziții a fost inclusă suma de 225 000 lei. Alte contracte au fost încheiate exact cu suma cu care au fost incluse pozițiile respective în planul de achiziții, cu referire, spre exemplu, la achizițiile de echipamente pentru secțiile COVID, achizițiile de reactive/reagenți, concentratoare de oxigen, filme radiologice sau biodistructivi.

Am suprapus datele despre contractele încheiate de SR Criuleni privind achiziția de medicamente și dispozitive medicale cu datele despre contractele de achiziție încheiate în rezultatul procedurilor de achiziție desfășurate de CAPCS. Observăm că SR Criuleni a fost și beneficiar al contractului de achiziție de costume de combinezoane de protecție (protecție înaltă pentru secții ATI), 1-35244, având ca obiect un număr de 3750 de unități, la prețul de 63,73 lei per unitate. Acest contract a fost executat doar în proporție de 17,25%, fiind livrate doar 647

costume de protecție. Admitem că, în acest caz, autoritatea contractantă a fost nevoită să se aprovizioneze din alte surse cu costume de protecție necesare, din motivul motivul tergiversării procedurilor de achiziție desfășurate de CAPCS. O procedură repetată de achiziție în acest sens a fost inițiată în decembrie 2020, însă a fost anulată. Procedura repetată nr. [ocds-b3wdp1-MD-1610526667942](#) pentru achiziționarea echipamentelor de protecție LISTA DE BAZĂ pentru combaterea COVID-19, necesare conform necesităților IMSP-urilor pentru anul 2021, având o valoare estimată de 129 842 689,67 MDL, fără TVA, a fost inițiată în luna ianuarie 2021, însă contractul a fost încheiat abia în luna mai 2021. În anul precedent, către SR Criuleni au fost livrate 400 de costume de protecție, la prețul de 86,79 lei cu TVA, în cadrul unui contract încheiat de CAPCS cu Tetis International SRL, în procedura de achiziție 20/00139. De asemenea, SR Criuleni a achiziționat Heparină prin achiziție de valoare mică, deși a fost beneficiară a două contracte de achiziție de medicamente Heparină încheiate în rezultatul achizițiilor CAPCS. Unul dintre contracte a fost executat în proporție de 100%, în timp ce altul nu a fost executat, fiind livrate 0% din medicamentele contractate.

Procedura de achiziție de valoare mică pentru Biodistructive (dezinfecțanți) conform necesităților pentru anul 2021, a fost realizată în Mtender, fiind identificată cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1620383470480](#). Deși în planul de achiziții a fost planificată suma de 57675,00 lei cu TVA pentru achiziția de biodistructivi, valoarea estimată a achiziției publicată în Mtender a fost de 90 000 lei. Achiziția a fost divizată în două loturi, ambele fiind atribuite operatorului economic „M-Inter-Farma” SRL, care a oferit cel mai mic preț. Suma contractului cu TVA este identică sumei din planul de achiziții pentru anul 2021.

Atât din planul de achiziții, cât și din darea de seamă pentru achiziții se crează impresia divizării unor contracte de achiziții. Bunuri și servicii de același tip sau asemănătoare, identificate prin aceleași coduri CPV, au fost incluse ca și poziții separate. Astfel, observăm mai multe poziții care se referă la medicamente/produse farmaceutice, produse parafarmaceutice, și mai ales echipamente medicale. Chiar și echipamente medicale de același tip - concentratoare de oxigen, au fost incluse ca și poziții separate.

În planul de achiziții pentru anul 2022, au fost incluse următoarele achiziții, desfășurate deja de CAPCS în anul 2021:

1. Reagenți de laborator (centralizat) - 50 000 lei;
2. Articole parafarmaceutice și consumabile (centralizat) - 606 200 lei;
3. Reagenți 2023 - 200 000 lei;
4. Produse parafarmaceutice 2023 - 700 000 lei;

Faptul că în planurile de achiziții au fost incluse atât achiziții ce fuseseră desfășurate în anii precedenți de CAPCS, cât și achiziții ce urmau a fi desfășurate în următorii ani se datorează unei

lacune în cadrul legal în ceea ce ține de achizițiile de medicamente/parafarmaceutice. Pe de o parte, o autoritate contractantă trebuie să inițieze proceduri de achiziții publice după ce au fost alocate mijloace financiare în acest sens. Pe de altă parte, medicamentele/parafarmaceuticele se achiziționează centralizat de CAPCS pentru instituțiile medicale publice din țară, planificarea cantităților de medicamente/parafarmaceutice necesare fiind estimată, iar achizițiile desfășurate cu un an mai devreme.

Observăm că sumele planificate pentru achiziționarea medicamentelor și parafarmaceuticelor de către SR Criuleni în anul 2022 depășește suma planificată pentru medicamentele și parafarmaceuticele achiziționate prin procedurile de achiziții ale CAPCS. Spre exemplu, în timp ce a fost planificată suma de 50000 lei pentru achiziționarea reagenților de laborator (centralizat de CAPCS), a fost planificată o sumă de 60000 pentru achiziția de reagenți de laborator (sisteme de tip închis) prin achiziție de valoare mică desfășurată de SR Criuleni. În timp ce pentru anul 2022 nu a fost planificată achiziția de medicamente centralizat, prin intermediul CAPCS, au fost planificate achiziții de medicamente prin achiziții de valoare mică, pe două poziții diferite în plan, deși toate au același CPV 336100000-0, și anume:

1. Medicamente neachiziționate centralizat - 400 000 lei cu TVA;
2. Medicamente - 200 000 lei cu TVA;
3. Produse farmaceutice - 20 000 lei cu TVA;

Observăm că o achiziție de medicamente neachiziționate centralizat, în sumă de 400 000 lei cu TVA a fost inclusă eronat în categoria de achiziție de valoare mică. Conform Legii 131/2015, era interzisă divizarea contractelor de achiziții publice, iar autoritatea contractantă ar fi trebuit să desfășoare o procedură COP.

Conform dării de seamă pentru achiziții de valoare mică pentru anul 2022, observăm că SR Criuleni a încheiat doar un contract pentru achiziția de medicamente, și anume contractul nr. 1504/22 din 15.04.2022 pentru achiziția de Natriu clorid, în sumă de 34613,24 lei. Din datele prezentate de CAPCS, cunoaștem că acest preparat a fost achiziționat și centralizat. Din achizițiile centralizate, au fost efectuate următoarele livrări de acest preparat:

- Clorură de sodiu-Jurabek - 0,9% 500ml, 4-002, în sumă de 1000 lei, vânzător Medeferent Grup SRL, nr. Procedurii NFP_22/002;
- Clorură de sodiu 0.9%, 200 ml, sol. Inj.,1400100312, în sumă de 14877 lei, vânzător Dita EstFarm SRL, nr. procedurii de achiziție, ocds-b3wdp1-MD-1653930806280;
- Clorură de sodiu-Jurabek, 0.9% 500 ml, sol. perf, 1409090126, în sumă de 1000 lei, vânzător Medeferent Grup SRL, nr. Procedurii 22/013 din 19.09.2022;
- Clorură de Sodiu-BP 0.9% 5 ml, N50, 1409090159, în sumă de 15 lei, vânzător Distrimed SRL, nr. procedurii 22/018.

În acest caz, necesitatea de a achiziționa Natriu Clor prin achiziție de valoare mică a fost cauzată de faptul că CAPCS nu a asigurat autoritatea contractantă cu preparatul Natriu Clor prin intermediul achizițiilor centralizate.

SR Criuleni a mai planificat să achiziționeze individual parafarmaceutice și echipamente medicale prin achiziții de valoare mică, sub cod CPV 33000000-0, și anume:

1. Reagenți de laborator (sisteme de tip închis) - 80 000 lei cu TVA;
2. Articole parafarmaceutice și consumabile (neachiziționate centralizat) - 225 000 lei cu TVA;
3. Instrumente chirurgicale - 10 000 lei cu TVA;

Și în acest caz, se crează impresia că a avut loc o divizare a contractului.

Unele dintre necesitățile de dispozitive medicale, ce urmau a fi achiziționate prin intermediul CAPCS, reies din anunțurile de intenție privind achiziționarea dispozitivelor medicale și a altor produse de uz medical conform necesităților IMPS beneficiare pentru anul 2023 (listă suplimentară 23) din 27.07.2023, publicate de CAPCS în [BAP 60](#), la pag. 106, unde aflăm despre următoarele achiziții planificate:

1. Autoclav 100 l cu încărcare orizontală (oțel inox) cu ciclu de vacuum, cu valoarea estimată de 211 000 lei fără TVA;
2. Incubator (termostat) 20 - 35 l, cu valoarea estimată de 10 668 lei fără TVA;
3. Coagulator semi-automat, cu valoarea estimată de 3 800 lei fără TVA;
4. Analizator bio-chimic, automat 300 teste, cu sistem de tip deschis, cu valoarea estimată de 230 000 lei fără TVA;
5. Analizator semi-automat, de urină, cu valoarea estimată de 2 400 lei fără TVA.

În sistemul Mtender a fost inițiată procedura COP pentru achiziția de reagenți și consumabile de laborator pentru anul 2023 (sistem închis), nr. [ocds-b3wdp1-MD-1673361355895](#), cu valoarea estimată de 258 000 lei fără TVA. Procedura de achiziție a fost anulată, iar motivele le regăsim în sistemul Mtender, și anume: În baza legii Nr. 131 din 03-07-2015. Articolul 71, al. (1) lit. g există abateri grave de la prevederile legale care afectează rezultatul procedurii de atribuire sau face imposibilă încheierea contractului. Prin abateri grave de la prevederile legale se înțelege faptul că pe parcursul analizei, evaluării și/sau finalizării procedurii de atribuire se constată erori sau omisiuni, autoritatea contractantă aflându-se în imposibilitatea de a adopta măsuri corective fără ca acestea să conducă la încălcarea principiilor prevăzute la art. 7.

Unele proceduri de achiziție de valoare mică de bunuri medicale au fost desfășurate în sistemul Mtender. Printre acestea enumerăm:

- Achiziția de valoare mică de filme radiologice pentru anul 2023, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1678945631122](#). Două loturi, în sumă de 89 630.00 și 16 250.00 fără TVA au fost atribuite IM Vivamed International SRL. Un lot a fost atribuit în sumă de 77637,50 fără TVA a fost atribuit „M Inter Farma” SRL.

- Reagenți și consumabile de laborator pentru anul 2023, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1677675143947](#), cu valoarea estimată de 153 000 lei fără TVA. Un lot în sumă de 113 217 lei fără TVA a fost atribuit GBG-MLD SRL, iar alt lot în sumă de 37 286 lei fără TVA a fost atribuit ICS Diamedix Impex SRL. De asemenea este de menționat că reagenții și consumabilele achiziționate de la „GBG-MLD” SRL au fost destinate pentru analizatorul în sistem închis pus la dispoziție SRL Criuleni prin comodat de același operator economic. Fiind un aparat în sistem închis, pot fi utilizate doar consumabile și reagenți de la același producător.
- Articole parafarmaceutice, recipienti pentru anul 2023, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1676462792005](#), divizată în 42 loturi. Valoarea estimată a achiziției a fost de 119 190 lei fără TVA.

În anul 2023, IMSP SR Criuleni a semnat următoarele contracte de achiziții publice, ca și beneficiară a procedurilor de achiziții publice centralizate desfășurate de CAPCS:

- [CONTRACT nr. 31-37/89083 din 27.04.2023](#), de achiziționare a dispozitivelor medicale, vânzător „Dezmed-CV” SRL, procedura de achiziție nr. ocds-b3wdp1-MD-1669387189083. Obiectul contractului - soluție pentru dezinfectarea suprafețelor non-critice (podele, unități sanitare) CONCENTRAT 1:740, producător DEZFARMTEH SRL (224 960 kg). Valoarea contractului cu TVA - 72 887,04 lei, prețul per unitate 239,76 lei cu TVA.
- [CONTRACT nr. 21075518/04/103 din 16 mai 2023](#), de achiziționare a dispozitivelor medicale, vânzător Dita EstFarm SRL, procedura de achiziție nr. ocds-b3wdp1-MD1678440380675. Obiectul contractului - 5000 de măști de examinare simple (N50), Masca chirurgicala N50 (Codul produsului:966-EL II), valoarea cu TVA - 1581 lei, preț per unitate - 0,3162 lei cu TVA.
- [CONTRACT nr. 1/23-92722 din 01.08.2023](#), de achiziționare a medicamentului Midozolamum, vânzător Dita EstFarm SRL, nr. Procedurii de achiziție ocdsb3wdp1-MD-1689081892722. Obiectul contractului - Midozolamum 5 mg/ml - 1 ml, N10, soluție injectabilă/perfuzabil, valoarea cu TVA - 578,88 lei, preț per unitate - 8,26 lei cu TVA.
- [CONTRACT nr. 21079391/01/70 din 08.08.2023](#), de achiziționare a dezinfectanților, vânzător „Ericon” SRL, nr. procedurii de achiziție ocds-b3wdp1-MD-1682608841200. Obiectul contractului - dezinfectant pentru curățarea și dezinfecția suprafețelor și dispozitive medicale Christneys - 750 ml, soluție gata de lucru. Valoarea contractului 3593,97 lei cu TVA, preț per unitate - 165,24 lei.

Pe pagina Agenției Achiziții Publice mai apar informații despre un contract din 11.05.2023, de achiziție încheiat cu „Sanmedico” SRL pentru achiziția centralizată a reagenților (Bio-Imuno-Hem) conform necesităților instituțiilor medico-sanitare publice (IMSP) pentru anul

2023 - repetat, nr. procedurii ocds-b3wdp1-MD-1675350318911. Suma contractului cu TVA - 153,36 lei. Acest contract nu apare în baza de date a CAPCS. De asemenea, pe pagina AAP mai apare un contract pentru prelungirea termenului de valabilitate a contractului încheiat prin NFP, pentru achiziționarea medicamentelor Omnoponum, Phenylephrinum, Trimeperidinum și Enoxaparină natrium, necesare instituțiilor medico-sanitare publice (IMSP), pentru anul 2023. Contractul nu apare în baza de date a CAPCS.

Achizițiile de reagenți de laborator pentru analizatori în sistem închis prezintă indicatori de risc. În cazul în care instituția medicală dispune de analizatori în sistem închis, este nevoită să achiziționeze reagenți de la același producător, de regulă comercializați de unul și același operator economic care a vândut și analizatorul. Unii distribuitori de dispozitive medicale obișnuiesc să pună la dispoziție gratuit analizatori în sistem închis instituțiilor medicale, pentru ca acestea să achiziționeze ulterior tot de la ei și reactivele pentru aceste analizoare. Numai în anul 2023, SR Criuleni a achiziționat de la „GBG-MLD” reagenți și consumabile de laborator în valoare de 124218,36 lei cu TVA, după ce a oferit în comodat analizatorul în sistem închis Response 920. Alte analizoare în sistem închis pentru care SR Criuleni achiziționează reagenți sunt Yumizen G400 și Yumizen G 500. Pentru aparatele Yumizen au fost achiziționați Reagenți de la Diamedix SRL în sumă de 41718 lei cu TVA. E de menționat că, în anul 2023, SR Criuleni a inițiat o procedură COP pentru achiziția de reagenți în sistem închis, procedura fiind însă anulată în temeiul art. 71 alin. (1) lit g), sub pretextul unor abateri de la prevederile legale care afectează rezultatul procedurii de atribuire sau face imposibilă încheierea contractului. Ulterior, contractele s-au încheiat prin achiziții de valoare mică. Observăm o practică a unor operatori economici mari de a oferi în folosință instituțiilor medicale dispozitive medicale în sistem închis, astfel determinând aceste instituții să procure ulterior consumabile tot de la ei. Este vorba despre o limitare a concurenței. Deși este dificil să spunem că instituțiile medicale ar fi culpabile pentru denaturarea concurenței, considerăm că administratorii instituțiilor medicale ar trebui să elaboreze niște analize sau studii de fezabilitate înainte de a accepta în comodat dispozitive de acest gen, pentru a stabili dacă costul pe termen lung al acceptării acestor dispozitive nu ar fi mai mare decât procurarea prin proceduri competitive a altor dispozitive în sistem deschis, care ar admite procurarea reagenților/consumabilelor de la un număr mai mare de operatori economici, la prețuri mai mici.

Procurarea serviciilor de necesitate îndoielnică prin achiziții de valoare mică

Achiziții de servicii juridice și servicii de achiziție auxiliare

Pe întreaga perioadă monitorizată, IMSP SR Criuleni a încheiat anual contracte de achiziție de servicii juridice și servicii de achiziție auxiliare cu compania Medlex Consulting SRL. Suma

pentru serviciile juridice era de 120000 lei anual, iar suma pentru servicii auxiliare de achiziții era de 96000 lei anual. Pentru perioada 2021 - 2023 au fost încheiate următoarele contracte:

- Contractul nr. Ser Ach-1 din 22.12.2020 privind achiziția de servicii de achiziții (activități de achiziție auxiliare) și contractul nr. 1712/21-1 din 17.12.2021 pentru achiziția de servicii de achiziții (activități de achiziție auxiliare) pentru anul 2022, în sumă de 96 000 lei fiecare. IMSP SR Criuleni a încheiat aceste contracte în lunile decembrie, pentru următorul an. Nu este clar de ce aceste atribuții nu puteau fi îndeplinite de persoane angajate în cadrul autorității contractante.
- Contractul nr. Ser. Juridice-1 din 22.12.2020 privind achiziția de servicii de consultanță juridică și contractul nr. 1712/21-2 din 17.12.2021 privind achiziția de servicii de consultanță juridică pentru anul 2022, în sumă de 120 000 lei fiecare. Nu este clar de ce aceste atribuții nu puteau fi îndeplinite de persoane angajate în cadrul autorității contractante.
- Contractul nr. 1712/21-2 din 17.12.2021 pentru achiziția de servicii de consultanță juridică pentru perioada bugetară 2022, în sumă de 120 000 lei cu TVA;
- Contractul nr. 1712/21-1 din 17.12.2021 pentru achiziția de servicii de achiziții (activități de achiziție auxiliare) pentru perioada 2022, în sumă de 96 000 lei cu TVA;
- Contractul de achiziție nr. 5/23 din 01.02.23 pentru achiziția de servicii de consultanță juridică, în sumă de 121000 lei cu TVA;
- Contractul de achiziție nr. 5-1/23 din 01.02.23 pentru achiziția de servicii de achiziții (activități de achiziții auxiliare), în sumă de 8000 lei;

Observăm că pentru anul 2023, contractul de achiziție de servicii de achiziție este reflectat cu valoarea de doar 8000 lei. Din spusele juristei din cadrul SR Criuleni, contractele cu Medlex Consulting SRL încheiate în 2023 ar fi fost reziliate la scurt timp după încheierea acestora. Contractele încheiate cu Medlex Consulting SRL pentru anii 2020 și 2021 au fost vizate într-un raport al Inspecției Financiare din 20.06.2023. Prin acest raport, se constată că în perioada anilor 2020 și 2022, Spitalul a suportat cheltuieli pentru remunerarea funcției de jurist, respectiv în sumă de 59,8 mii lei și 114,9 mii lei. În același timp, se arată că prin semnarea de către factorii de decizie a Spitalului a contractelor privind achiziția serviciilor de consultanță juridică cu SRL Medlex Consulting, nefiind asigurată transparența, obiectivitatea și imparțialitatea procesului de achiziție, în situația în care respectivele servicii se regăseau în fișa de post a juristului care a activat în perioada respectivă, Spitalului i-a fost cauzat un prejudiciu de 198000 lei.

Prejudicierea Spitalului reiese din faptul că juristul angajat în cadrul Spitalului pe perioadă determinată a fost concediat la data de 13.11.2020 printr-un ordin emis cu încălcarea legislației în vigoare, fapt constatat prin Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel din 06.10.2022, care a decis restabilirea și achitarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la serviciu de la 13.11.2020 până la 14.02.2022, precum și prejudiciului moral cauzat acestuia. Urmare a achitării salariului pentru absență forțată (97,8 mii lei), prejudiciu

moral (6,4 mii lei), precum și contribuțiilor de asigurări sociale (23,5 mii lei), Spitalul a fost prejudiciat, fiind obligat să suporte cheltuieli suplimentare în sumă de 127,7 mii lei.

În același timp, Inspekția Financiară a apreciat că semnarea și executarea contractelor anuale cu SRL „Medlex Consulting” privind achiziția serviciilor de achiziție anuale (2019 - 2022) în sumă de 348 mii lei ca ineficiente, iar factorii de decizie ai Spitalului, prin semnarea actelor de primire-predare, ar fi acționat contrar intereselor entității, confirmând recepționarea unor lucrări prevăzute în contract, dar care de facto nu ar fi fost efectuate.

Achiziții de servicii de audit extern:

Un alt contract care ridică semne de întrebare este contractul nr. 1512/22MV din 28.12.23 privind achiziția de servicii de audiere externă, încheiat cu SA Modern Consulting SRL, în sumă de 178800 lei fără TVA. Acest contract nu a fost inclus în planul de achiziții, ceea ce denotă faptul că nu au fost alocate resurse în acest sens. Observăm că valoarea contractului fără TVA este puțin sub pragurile prevăzute de Legea 131/2015, prin urmare, ne duce cu gândul la faptul că suma acestuia a fost majorată în măsura în care a fost posibil pentru a se încadra în pragurile prevăzute. Reprezentanții Spitalului ne-au confirmat că această procedură de achiziție nu a fost inclusă în planul de achiziții, iar contractul a fost încheiat cu încălcarea prevederilor legale.

De asemenea, am luat cunoștință de constatările Inspekției Financiare cu referire la acest contract. În raportul Inspekției Financiare din 20.06.2020 se constată că auditul extern s-a efectuat în lipsa deciziei fondatorului, acest drept aparținându-i exclusiv Consiliului Raional, în lipsa planificării și fără existența resurselor financiare aprobate în acest scop, fără dovada alocării sau garantării acestora. Pentru realizarea auditului a fost plătit un avans de 53,6 mii lei, totuși raportul de audit nu a fost până la moment prezentat Spitalului, termenul limită expirând la data de 15.05.23. În raportul de audit se mai constată că, conform explicațiilor persoanelor cu funcție de răspundere, ambele oferte ar fi fost expediate pe adresa persoană de email a fostei directoare, deși în anunț era stipulată adresa de email a Spitalului, de pe o singură adresă de email. La fel, se mai menționează că la data semnării contractului, fosta directoare a Spitalului nu avea dreptul de semnătură, aflându-se în concediu medical.

Achiziția de lucrări de reparație la Blocul Alimentar

În darea de seamă pentru achizițiile de valoare mică desfășurate în anul 2022 atrage atenția faptul că SR Criuleni a încheiat patru contracte de achiziție de lucrări, cu suma cumulată depășind un milion de lei, în timp ce în planul de achiziții regăsim planificată o singură procedură de achiziție de lucrări de reparație în sumă de 290000 lei. Contractele încheiate de SR Criuleni au fost următoarele:

1. Contract nr. 119 din 27.05.2022, privind achiziția de lucrări de montare a sistemului de ventilare al Blocului Alimentar al IMSP SR Criuleni, în sumă de 249053,76 lei;
2. Contract nr. 30/05/22-1 din 30.05.22, privind achiziția de lucrări de înlocuire a rețelei electrice al Blocului alimentar al IMSP SR Criuleni, în sumă de 299698 lei;
3. Contract nr. 03/06/22-1 din 03.06.22 privind achiziția de lucrări de reparație interioară al Blocului alimentar al IMSP SR Criuleni, în sumă de 299071,39 lei;
4. Contract nr. 100 din 25.05.22 privind achiziția de lucrări de reparație a acoperișului la Blocul Alimentar al IMSP SR Criuleni, în sumă de 299985,47 lei.

Încheierea a patru contracte de valoare mică pentru achiziția de lucrări la același obiectiv constituie fără îndoială un indicator de risc de divizare a achiziției pentru evitarea desfășurării unei proceduri de achiziție competitive. SR Criuleni urma să inițieze o procedură de licitație, și eventual, dacă lucrările aveau specific diferit, acestea urmau a fi împărțite pe loturi. Totodată, în planul de achiziții a fost inclusă o singură procedură de achiziție de lucrări în sumă de 290000 lei, de unde denotă că au fost încălcate prevederile legale care prevăd includerea contractului de achiziție în planul de achiziții al autorității contractante și condiția ca mijloacele financiare necesare să fie alocate.

Din acest motiv, am solicitat mai multe informații de la persoanele responsabile din cadrul SR Criuleni. Astfel, am luat cunoștință de constatările Inspecției Financiare pe acest aspect. În raportul din 20.06.2023, Inspecția Financiară a constatat că nu au fost asigurate resursele necesare realizării acestui proiect, o parte din bani provenind din resursele alocate de CNAM, contrar scopurilor pentru care au fost alocați. Totodată, se constată că instituția nu deține procese verbale ale grupurilor de lucru privind deciziile adoptate în privința achiziționării respectivelor lucrări, precum și alte acte care ar justifica necesitatea acestor lucrări. La fel, în registrul de evidență al ordinelor și dispozițiilor interne ale Spitalului nu ar fi fost înregistrate careva înscrieri privind demararea lucrărilor în incinta Blocului Alimentar. Se mai remarcă faptul că documentația de proiect și devizul nu au fost elaborate, verificate și aprobate în modul stabilit conform HG 361 din 25.06.1996 cu privire la asigurarea calității construcțiilor și Regulamentului cu privire la verificarea proiectelor și a execuției construcțiilor și expertizarea tehnică a proiectelor și construcțiilor. Astfel, se constată că recepționarea lucrărilor s-ar fi efectuat în lipsa proiectului, fără raport de expertiză, fără verificarea tehnică, în lipsa ordinului administrativ privind instituirea comisiei de recepție finală. Din același raport al Inspecției Financiare reiese că a fost contractată o singură persoană cu atribuții privind verificarea tehnică a lucrărilor, care a refuzat să semneze procesele verbale de executare a lucrărilor, motivul invocat fiind „lipsa proiectului, precum și abaterile de la procedură”. Totodată, se constată că lucrările au fost recepționate în baza proceselor verbale de recepție a lucrărilor de comisia de recepție în componența căreia nu au fost incluși reprezentanții administrației publice locale pe teritoriul căreia este amplasată construcția și specialiști cu activități în construcție atestați, contrar

Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat prin HG 329 din 23.04.2009.

Totodată, au fost efectuate plăți în avans pentru următoarele contracte?

- 30% din suma contractului nr. 100 din 25.05.2022 - agentului economic FCP „Prodomus” SRL (90 000 lei);
- 30% din suma contractului f/n din 27.05.2022 - agentului economic „Ravinvest” SRL (74720 lei);

Se remarcă faptul că deși contractul cu SRL„Build-Invest” prevedea achitarea unui avans în mărime de 30% din volumul lucrărilor, faptic achitarea s-a efectuat după emiterea facturii fiscale (26.12.2022) la 11.01.2023 în sumă de 99071,39 lei și la 12.01.2023 în sumă de 200000 lei.

FCP Prodomus, în baza contractului nr. 30.05.22-1 din 30.05.2022, mijloacele bănești pentru lucrările de reparație a rețelelor electrice a Blocului alimentar i-au fost achitate integral după emiterea facturii (26.12.2022) la 11.01.2023 și 12.01.2023 în sumă totală de 299 698 lei. Achitarea definitivă cu FPC Prodomus" SRL în baza contractului nr.100 s-a petrecut la 14.06.2022, factura fiscală fiind emisă la 13.06.2022, iar cu Ravinvest" SRL Spitalul s-a achitat la 11.01.2023 și 12.01.2023, fiind transferate 174 333,76 lei.

Verificarea volumelor și costurilor lucrărilor executate de SRL„Build-Invest", FPC Prodomus" SRL și Ravinvest" SRL, în baza solicitării Procuraturii raionului Criuleni, a fost efectuată de Agenția pentru Supraveghere Tehnică în februarie 2023, cu întocmirea Proceselor-verbale de control. Astfel, în urma efectuării controlului volumelor și costurilor lucrărilor prin măsurări fizice a lucrărilor executate de facto și compararea lor cu datele din documentele de execuție (procesele verbale), verificării coeficienților la normele de utilizare a materialelor, manoperei, mașinilor și mecanismelor s-a constatat supraconsum de materiale de construcție, precum și lucrări neexecutate, incluse în prețul obiectivului la Blocul Alimentar al IMPS Spitalul raional Criuleni, în sumă totală de 98 440 lei, inclusiv aferent: lucrărilor de reparație interioare executate de SRL„Build-Invest" s-au constatat exagerări în sumă de 13 019 lei, lucrările fiind efectuate fără întocmirea procesului verbal de recepție la terminarea lucrărilor și la recepția finală, contrar prevederilor pct. 3) Anexa nr. 1 și Anexa nr.2 a Hotărârii Guvernului nr.285 din 23.05.1996 cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente.

- la lucrările de montare a sistemului de ventilare, executate de SRL„Ravinvest", s-a constatat exagerări în sumă de 43 162 lei, lucrările fiind efectuate în luna iunie 2022 fără întocmirea procesului verbal de recepție la terminarea lucrărilor și la recepția finală, contrar prevederilor pct. 3) Anexa nr. I și Anexa nr.2 a Hotărârii Guvernului nr.285 din 23.05.1996 cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente.

- lucrări de reparație a acoperișului și lucrări de înlocuire a rețelelor electrice efectuate de SRL„Prodomus", fiind constatate lucrări exagerate în sumă totală de 42 259 lei. La fel, s-a constatat că lucrările de reparație a acoperișului au fost executate în luna iunie 2022, cu întocmirea procesului verbal de recepție finală, dar fără concluzia Agenției pentru Supraveghere Tehnică, contrar prevederilor Anexei nr.2 a Hotărârii Guvernului nr.285 din 23.05.1996.

- lucrările de înlocuire a rețelelor electrice s-au efectuat în lipsa autorizației de construcție și fără întocmirea procesului verbal de recepție la terminarea lucrărilor și la recepția finală, contrar prevederilor pct. 3) Anexa nr. 1 și Anexa nr.2 a Hotărârii Guvernului nr.285 din 23.05.1996 cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente. Pe rezultatele controalelor, care nu au fost contestate de către antreprenori, de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică au fost emise Decizii cu privire la aplicarea sancțiunilor economice, respectiv:

- Nr. 6/23 din 27.02.2023, privind încasarea de la SRL „Build-Invest” la bugetul de stat a venitului în sumă de 13 019,41 lei, obținut nelegitim de la exagerarea volumelor și a valorii lucrărilor la care beneficiar a fost IMSP SR Criuleni. Prin dispoziția de plată nr. 666 din 27.02.2023 amenda a fost achitată integral.

- Nr. 7/23 din 27.02.2023, privind încasarea de la SRL „Prodomus” la bugetul de stat a venitului în sumă de 42 258,34 lei, obținut nelegitim de la exagerarea volumelor și a valorii lucrărilor la care beneficiar a fost IMSP SR Criuleni. Prin dispoziția de plată nr.19 din 01.02.2023 amenda a fost achitată integral.

- Nr. 129/23 din 27.02.2023, privind încasarea de la SRL „Ravinvest” la bugetul de stat a venitului în sumă de 43 162,25 lei, obținut nelegitim de la exagerarea volumelor și a valorii lucrărilor la care beneficiar a fost IMSP SR Criuleni. Prin dispoziția de plată nr.6 din 01.02.2023 amenda a fost achitată integral.

Concluzia Inspecției financiare a fost că, urmare a semnării și executării contractelor aferente lucrărilor de construcție la Blocul alimentar, Spitalului i-a fost cauzat un prejudiciu în mărime de 98,4 mii lei, suma dată reprezentând supraconsumul de materiale de construcție, precum și lucrări neexecutate, incluse în prețul obiectivului, care efectiv nu au fost executate, fapt confirmat de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică, în cadrul verificării volumelor și costurilor lucrărilor executate de către SRL „Prodomus”, SRL „Ravinvest” și SRL „Build-Invest”. Inspectarea remarcă, că la momentul inspectării, factorii de decizie al entității nu au demarat procesul de restituire a mijloacelor bănești neîntemeiat achitate către SRL „Prodomus”, SRL „Ravinvest” și SRL „Build-Invest” în scopul rambursării prejudiciului material cauzat.

Pe acest caz a fost inițiat un dosar penal în temeiul art. 328 alin. (1) Cod Penal, în legătură cu evitarea desfășurării unor proceduri competitive prin divizarea în mai multe contracte de valoare mică. Am luat cunoștință de o notă informativă expediată de SRL Criuleni către CR Criulnei în legătură cu acest dosar penal. Din nota informativă, reiese că IMSP SR Criuleni a solicitat Consiliului Raional Criuleni dispunerea creării unei Comisii de control din cadrul consilierilor, a aparatului președintelui și a grupului de lucru privind achizițiile publice al IMSP Spitalul raional Criuleni, în scopul stabilirii neconcordanțelor documentale și vizibile a lucrărilor de reparație efectuate la clădirea Blocului alimentar al instituției, efectuate cu grave abateri și încălcări a legislației în vigoare, precum și a faptului că o mare parte din „presupusele lucrări executate”, de fapt nici nu au fost executate.

Circumstanțele descrise se referă la faptul că în decurs de 10 zile calendaristice (perioada 25.05.2022 - 03.06.2022), fiind în funcție de director al IMSP Spitalul raional Criuleni, Aurica Roman, prin încălcarea legii achizițiilor publice, fără a desfășura procedura de achiziție în sistemul electronic, a divizat suma achiziției publice de lucrări și a semnat patru contracte de mică valoare în scopul achiziționării de lucrări pentru clădirea Blocului Alimentar:

	Denumirea operatorului economic	Nr. și data contractului	Suma contractului	Obiectul Contractului
1.	FCP„Prodomus” SRL	Nr. 100 din 25.05.2022	299 985,47 lei	Lucrări de reparație a acoperișului Blocului Alimentar
2.	„Ravinvest” SRL	F/N din 27.05.2022	249 053,76 lei	Lucrări de montare a sistemului de ventilare în Blocul Alimentar
3.	FCP„Prodomus” SRL	Nr. 30/05/22-1 din 30.05.2022	299 698,01 lei	Înlocuirea rețelei electrice la Blocul Alimentar
4.	„Build-Invest” SRL	Nr. 03/06/22-1 din 03.06.2022	299 071,39 lei	
	TOTAL		1 147 808,63 lei	

Din nota informativă reiese că aceste contracte au fost semnate cu încălcarea prevederilor art. 76 alin. (1) din Legea 131/2015, și anume că ar fi fost divizată o achiziție prin semnarea unor contracte mai mici în scopul aplicării unei alte proceduri de achiziție publică decât procedura aplicabilă conform legii. Totodată, este evidențiată suspiciunea că în scopul divizării contractelor ar fi fost aplicarea schemei de corupere, prin care o singură persoană, și anume fosta directoare dna Roman, ar fi selectat operatorii economici care urmau să efectueze lucrările.

Un argument adus de autorul notei informative a fost și faptul că fondatorii/administratorii acestor firme coincid:

FCP„Prodomus” SRL (2 contracte):

- Fondator (100%) - Radu Cozma
- Administrator - Pînzaru Victor

SRL „Ravinvest” (1 contract):

- Fondatori: (70%) - Radu Cozma
(30%) - Pînzaru Victor
- Administrator - Anegroaie Ana-Maria

SRL „Build-Invest” (1 contract):

- Fondator (100%) - Ciocanu Dan
- Administrator - Ciocanu Dan

Compania SRL „Ravinvest” ar fi fost fondată cu două zile înainte de data semnării contractului cu IMSP SR Criuleni, la data de 25.05.2022.

În nota informativă a mai fost invocată încălcarea prevederilor HG nr. 638 din 26.08.2020 pentru aprobarea Regulamentului pentru achizițiile de lucrări, sub aspectul că lucrările nu erau incluse în planul de achiziții publice pentru anul 2022, iar documentația de proiect și devizul nu au fost elaborate, verificate și aprobate în modul stabilit de legislație. De asemenea, plata pentru lucrări ar fi fost făcută în avans în proporție de 30%. Fosta directoare a spitalului mai este acuzată de faptul că a luat decizii cu privire la achiziționarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor fără întrunirea grupului de lucru, cu depășirea atribuțiilor de serviciu.

Din darea de seamă pentru achiziții de valoare mică pentru anul 2022, aflăm că SR Criuleni a încheiat următoarele contracte de achiziție de valoare mică având ca obiect bunurile, serviciile sau lucrările care ar fi trebuit achiziționate prin COP:

1. Contractul nr. 0209/22 din 02.09.22, pentru achiziția de mobilă pentru biroul 308, în sumă de 18817,80 lei. Suma preconizată pentru achiziția de mobilă din planul de achiziții era de 300000 lei cu TVA.
2. Contractul nr. 1209-22MV/2 din 12.09.22, pentru achiziția tehnicii de calcul, în sumă de 8310 lei. Observăm că suma preconizată inițial pentru astfel de achiziții a fost de 100000 lei. În darea de seamă mai apare un alt contract de prestări servicii de deservire a tehnicii de calcul NR.210/22 din 04.01.22, în sumă de 98000 lei cu TVA, care nu apare în planul de achiziții. Contractul a fost încheiat cu „Medeval-Art” SRL. Din afirmațiile reprezentanților SR Criuleni, au fost prestate servicii de conectare la sisteme de tehnologii informaționale a spitalului și deservire a sistemelor.
3. Contractul nr. 16510 din 21.06.22, privind achiziția de produse petroliere pentru anul 2022, în sumă de 80000 lei cu TVA și Contractul nr. 30/12/2021-1 din 30.12.21, privind achiziția de combustibil pentru anul 2022, în sumă de 212758 lei cu TVA. Suma cumulată a acestor proceduri de achiziție similare depășește pragul minim prevăzut de legislație pentru desfășurarea COP, așa cum fusese stabilit inițial. Încheierea a două contracte cu același obiect ne duce cu gândul la o posibilă divizare a contractelor în vederea evitării unei proceduri competitive, prevăzute de altfel în planul de achiziție. Totuși, reprezentanții SR Criuleni au afirmat că necesitatea de a încheia un nou contract a survenit în contextul crizei de aprovizionare cu combustibili, atunci când operatorul economic cu care a fost încheiat primul contract nu a mai putut efectua livrări în cantități necesare.

Unele achiziții de valoare mică au fost desfășurate în sistemul Mtender. Printre acestea enumerăm:

- Procedura de achiziție de valoare mică pentru articole parafarmaceutice, recipiente, pentru anul 2022, inițiată în luna februarie 2022, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1644945093784](#).

Procedura a avut 50 de loturi, iar livrarea produselor parafarmaceutice urma să aibă loc în perioada 1 martie 2022 - 31 decembrie 2022, la solicitare.

- Procedura de achiziție de valoare mică pentru formulare medicale pentru anul 2022, inițiată în luna februarie 2022, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1645214703285](#). Contractul de 42 200 lei fără TVA a fost atribuit unicului ofertant - „Artisoro” SRL.
- Procedura de achiziție de valoare mică de filme radiologice, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1645221410501](#). Procedura a avut 3 loturi, dintre care două au fost atribuite IM Vivamed International SRL, iar unul M-Inter-Farma SRL.

În sistemul Mtender a mai fost publicată și procedura de licitație deschisă pentru achiziția de „Lucrări de construcție a Centralei termice separate destinate încălzirii Spitalului Raional Criuleni”, cu valoarea estimată de 6 557 369 lei, fără TVA, inițiată la 25 ianuarie 2022, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1643105889665](#). Deși achiziția a fost inclusă în planul de achiziții ale SR Criuleni pentru anul 2022, și a fost lansată în sistemul MTender, în informațiile privind bugetul alocat nu figurează asemenea sume pentru construcția centralei termice. Ajungem la concluzia că procedura a fost desfășurată în condițiile în care nu au fost alocate resurse în acest sens. La procedura de achiziție au fost depuse opt oferte. Într-un final, procedura de achiziție a fost anulată în lipsa finanțării. Autoritatea contractantă s-a bazat pe promisiuni din partea reprezentanților CR Criuleni, atunci când au inclus această achiziție în plan și au desfășurat-o în sistemul electronic, dar aceste promisiuni nu s-au materializat. Bani de la CR Criuleni nu au mai venit, după ce în anul precedent deja se cheltuiseră o sumă de 212133 lei pentru servicii de proiectare a centralei termice separate pentru încălzirea spitalului raional Criuleni și alta de 30000 lei pentru servicii de verificare a proiectului. În luna iunie 2023 a mai fost încheiat un contract în sumă de 32000 cu TVA pentru actualizarea proiectului. Prin scrisoarea nr. 22/2674 din 27.07.2023, Ministerului Sănătății a confirmat că va aloca mijloace financiare pentru construcția centralei termice a IMSP SR Criuleni în proporție de 60%, cu condiția ca lucrările să fie contractate și îndeplinite până la 20.12.2023, fapt probat prin facturi și acte de îndeplinire a lucrărilor. Din aceeași scrisoare reiese că s-a agreat ca celelalte 40% să fie alocate de Consiliul Raional Criuleni. Totuși, Consiliul Raional Criuleni nu a fost gata să aloce cele 40% promise. Din scrisoarea nr. 299 din 22.08.2023, Consiliul Raional Criuleni a afirmat că bugetul pentru anul 2023 a fost aprobat, ținându-se cont de strictul necesar de cheltuieli pentru asigurarea funcționalității instituțiilor din subordinea CR Criuleni, iar la acel moment nu era posibilă alocarea mijloacelor financiare. Totodată, CR Criuleni a confirmat că în proiectul de buget pentru anul 2024 urma să fie înaintată spre aprobare alocarea mijloacelor financiare de 40% din costul lucrărilor pentru grupa de cheltuieli „Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății”.

Respectiv, ajungem la concluzia că au fost folosite ineficient resurse în sumă de peste 240000 lei pentru proiectare și verificare a proiectului, iar ulterior 32000 pentru actualizarea proiectului, în condițiile în care proiectul nu a fost dus la bun sfârșit. De asemenea, au fost utilizate ineficient și resurse administrative pentru planificarea achizițiilor și pentru elaborarea documentației de atribuire și desfășurarea acesteia. Nu putem pune toată responsabilitatea pentru insuccesul acestui proiect pe seama SR Criuleni, acesta datorându-se în cea mai mare parte mecanismului defectuos și puțin transparent de alocare a resurselor financiare la CR Criuleni.

Până spre finalul lunii noiembrie 2023, procedura de achiziție nu a fost inițiată. Abia la data de 16.11.2023 a fost semnat contractul pentru achiziția de servicii de verificare a proiectului „Înlocuirea cazanelor centralei termice existente pe gaze naturale, cu capacitatea de 1,4MVt”. Chiar dacă pentru anul 2023 a fost planificată o sumă de 1660000 lei pentru reparația curentă a mijloacelor fixe, doar 24839,45 lei din acești bani au fost efectiv valorificați până în luna septembrie 2023. De aici extragem concluzia unei planificări ineficiente a utilizării banilor publici.

Achizițiile publice de produse alimentare pentru bolnavii de tuberculoză

Pacienții bolnavi de tuberculoză au dreptul de a beneficia de tichete alimentare în valoare de o sumă stabilită, ca și măsură de creștere a eficienței tratamentului antituberculos în condiții de ambulator. Până în anul 2022, valoarea nominală a unui tichet era de 35 lei pentru o zi. În anul 2023, valoarea tichetului alimentar pentru o zi s-a majorat la 53 lei. Conform pct. 20 din Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 99/52A din 15.02.2017, instituțiile medico-sanitare vor asigura procurarea tichetelor alimentare și rambursarea cheltuielilor de transport pentru bolnavii de tuberculoză în limita surselor financiare destinate în acest scop, contractate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină. Instituțiile medico-sanitare desfășoară licitații publice pentru a achiziționa diverse produse alimentare de la un anumit operator economic care se obligă să ofere prețuri prestabilite. Ulterior, bolnavii tuberculoză merg la magazinul operatorului economic achiziționează produse alimentare în limita valorii tichetelor de care dispun.

În perioada de referință, IMSP SR Criuleni a desfășurat următoarele proceduri de achiziție prin cererea ofertelor de prețuri (COP) de produse alimentare pentru bolnavii TBC:

- Procedura de achiziție de produse alimentare pentru bolnavii TBC a. 2021, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1611138532539](#).
- Procedura de achiziție de produse alimentare pentru pacienții bolnavi de TBC a. 2022, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1642161994869](#).

- Procedura de achiziție de produse alimentare pentru pacienții bolnavi de TBC a. 2023, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1672778104695](#).

În anunțurile de participare pentru fiecare dintre aceste trei proceduri de achiziție, IMSP SR Criuleni a inclus 19 poziții de produse alimentare într-un singur lot. Acest lucru reduce șansele de a achiziționa produse alimentare de la producătorii specializați și de a obține prețuri mai avantajoase. Presupunem că această abordare ar fi justificată de necesitatea beneficiarilor de a achiziționa produse alimentare din același loc, deși această justificare lipsește. Chiar și în acest caz, autoritatea contractantă ar fi trebuit să stabilească principii clare de evaluare a ofertelor. În procedurile analizate, criteriul de evaluare este prețul cel mai scăzut. Autoritatea contractantă nu a stabilit algoritmul de calcul a punctajului pentru eventualitatea în care ar fi depuse mai multe oferte, iar prețul pentru unele poziții este mai mare, iar pentru altele mai mic în fiecare ofertă. În lipsa unui algoritm, evaluarea ofertelor după criteriul „cel mai mic preț” ar fi imposibilă. Această lacună este suficientă pentru a descuraja alți operatori economici să participe la aceste licitații. Totuși, observăm că acesta este o practică obișnuită în cazul produselor alimentare pentru bolnavii de TBC, probabil pentru a asigura partea logistică, pe care nu o poate gestiona autoritatea contractantă. Contractele sunt atribuite unui agent economic care, de regulă, deține un magazin de produse alimentare. Conform anunțurilor de participare pentru procedurile în cauză, livrarea de la magazin se efectuează în baza tichetului alimentar detașabil, eliberat de instituția pacientului cu valoarea echivalentă de 35 lei pe zi pentru procedurile din anii 2021 - 2022 și de 53 lei pentru procedura de achiziție din anul 2023. Pe bon vor fi indicate: numărul de prize, perioada, magazinul, adresa magazinului, medical ftiziopneumolog, semnatura pacientului, datele din pașaport a pacientului, sortimentul produselor alimentare contractate, ștampila instituției, ștampila magazinului contractat, data eliberării bonului. Pacientul se poate prezenta cu fiecare bon separate pentru o zi sau cumulativ de pînă la 2 săptămîni, 14 zile la număr. Valabilitatea bonurilor este de 14 zile din ziua eliberării bonului. Procurările vor fi efectuate în baza necesităților reale. Pacientul este în drept să valorifice orice poziție în cantitățile necesare la suma de 35 lei/53 lei.

Achitarea pentru produsele alimentare se va efectua lunar după evaluarea bonurilor stocate în magazine în corespundere cu cotoarele din IMSP SR Criuleni, actului de verificare și în baza facturii fiscal în strictă conformitate cu cerințele contractului, pînă la data de 5 a lunii următoare celei rapostate.

O cerință obligatorie din anunțul de participare este că vor fi avantajați operatorii economici ai căror punct de repartizare va fi în or. Criuleni, dat fiind faptul că beneficiarii acestei achiziții constituie un segment al populației cu un grad de risc sporit pentru societate (bolnavi de tuberculoză) și în scopul facilitării produselor alimentare în baza tichetului.

Pe de altă parte, nici așa procesul de achiziționare a produselor alimentare pentru bolnavii de tuberculoză nu este foarte simplu, în condițiile în care pacienții care locuiesc în satele mai îndepărtate ale raionului vor fi nevoiți să se deplaseze la magazinul amplasat în or. Criuleni.

Stabilirea unor criterii clare de evaluare ar fi putut stimula alți operatori economici din fiecare sector al capitalei să își depună ofertele, pentru a putea comercializa produsele mai aproape de beneficiarii finali. Pe de altă parte, considerăm că autoritățile statului ar trebui să propună un mecanism nou, care ar permite pacienților bolnavi de tuberculoză să achiziționeze produse alimentare și de la alte magazine în bază de tichete alimentare.

De mai mulți ani, contractele pentru achiziția de produse alimentare pentru pacienții bolnavi de tuberculoză sunt atribuite unui singur operator economic - ÎI „Bălan Petru”, care a fost și singurul ofertant pentru procedurile menționate de achiziție. Deși în anunțul de participare apare cerința obligatorie de prezentare a certificatelor de conformitate și certificatelor de calitate pentru produsele achiziționate, în actele atașate la oferta din MTender nu găsim aceste certificate pentru toate produsele. Pentru produsele lactate sunt prezentate doar declarații de conformitate de la producător. Admitem că unele acte, ce se referă la produsele în parte, puteau fi prezentate la etapa de livrare a produselor, referindu-se la fiecare lot pe produs.

În modul în care au loc aceste achiziții, autoritatea contractantă nu precizează, iar operatorul economic oferă o cantitate minimă sau maximă disponibilă de fiecare produs. Se stabilește doar că bolnavii vor putea beneficia de produse alimentare în bază de tichete în limita valorii totale a procedurii de achiziție. În acest caz, există riscul că, dacă anumite produse se scumpesc, operatorul economic ar putea refuza să le vândă în bază de tichete alimentare pacienților bolnavi de tuberculoză. De asemenea, există și riscul că vânzătorul nu va avea în stoc unele produse necesare, oferind pacienților bolnavi de tuberculoză un asortiment mai mic de produse.

Pe de altă parte, remarcăm că prețurile pentru produse alimentare oferite de operatorul economic Î.I. Petru Bălan sunt mult mai rezonabile, dacă e să le comparăm cu cele oferite în procedurile de achiziții publice ale autorităților contractante din mun. Chișinău sau raionul Ialoveni.

Achizițiile de produse alimentare pentru pacienți

IMSP achiziționează produse alimentare pentru pacienți prin proceduri de achiziție desfășurate semestrial. De regulă, aceste proceduri conțin peste 50 de loturi, fiecare lot pentru un anumit produs alimentar, ceea ce permite unui număr mai mare de operatori economici să depună oferte. În perioada 2021 - 2023, IMSP SR Criuleni a desfășurat următoarele proceduri de achiziție de produse alimentare pentru pacienți în sistemul MTender:

Produse alimentare pentru pacienti Sem. Ia. 2021

<https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1608110456712?tab=contract-notice>

Produse alimentare pentru pacienti Sem. II, anul 2021

<https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1621974777664?tab=contract-notice>

Produse alimentare pentru pacienti Sem. I, anul 2022

<https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1637232053800?tab=contract-notice>

Produse alimentare pentru pacienti Sem. II, anul 2022

<https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1653246705374?tab=contract-notice>

Produse alimentare pentru pacienți Sem. I, anul 2023

<https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1666897305622?tab=contract-notice>

La contractul inițial au fost operate modificări, spre exemplu, contractul a fost majorat cu 24486,00, după ce SR Criuleni a decis majorarea cantității de unt procurat de la Fabrica de Unt din Florești de la 600 kg la 740 kg. Decizia privind acordul de majorare a fost publicată în [BAP 53](#), pag. 138.

Produse alimentare pentru pacientii Sem. II anul 2023

<https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1683202537135?tab=contract-notice>.

Analiza informațiilor disponibile în sistemul Mtender, cât și a actelor puse la dispoziție de autoritatea contractantă, nu a scos la iveală probleme majore la desfășurarea acestor proceduri de achiziție. Pentru majoritatea loturilor sunt depuse mai multe oferte, deci se crează impresia unei concurențe efective. Atunci când contractul nu este desemnat operatorului economic care a depus cel mai mic preț, autoritatea argumentează decizia elocvent de a respinge ofertele respective, prin prisma motivelor de necorespondere a ofertelor. Pentru loturile de lapte pasteurizat, smântână și unt sunt în general depuse mai puține oferte, dar acest lucru se poate datora faptului că aceste produse se livrează de 3 ori pe săptămână. Respectiv, unui operator economic îi va fi mai convenabil să livreze astfel de produse dacă a obținut contracte pentru mai multe loturi. Cele mai multe contracte pentru achiziția de lapte pasteurizat, unt, smântână, cașcaval și brânză de vaci au fost atribuite operatorului economic S.A. „Fabrica de unt din Florești”, ceea ce se poate datora specializării în domeniul produselor lactate, dar și faptului că putea oferi prețuri competitive în condițiile în care ar fi obținut mai multe loturi. Pentru unul dintre contractele cu „Fabrica de Unt Florești” SRL, valoarea contractului a fost majorată, ca urmare a majorării cantității de unt ce urma a fi livrată. Pentru loturile de crenvurști și piept de găină predominant SRL „Villa Prodotti”, iar pentru găini congelate SRL „Floreni” probabil din același motiv al specializării. Clarificările pentru aceste proceduri de achiziție sunt foarte puține, iar contestații nu au fost depuse.

Achiziții de articole de uz gospodăresc

IMSP SR Criuleni a inițiat o procedură COP pentru achiziția de articole de uz gospodăresc, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1680003149593](https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1680003149593), la data de 28 martie 2023, care a fost anulată. La data de 18 aprilie 2023 a fost inițiată o nouă procedură COP pentru articole de uz gospodăresc, cu nr. [ocds-b3wdp1-MD-1681798963975](https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1681798963975). În documentația de atribuire sunt incluse 52 de loturi pentru diverse articole de uz gospodăresc. O remarcă ar fi că unele articole nu ar fi fost descrise

suficient, astfel încât potențialii ofertanți au avut nevoie de clarificări cu privire la dimensiunile unor articole. Nu au fost oferite specificații suficient de detaliate pentru rezervele pentru ustensile pe care autoritatea contractantă deja le deținea. Spre exemplu, pentru lotul 20. Hârtie pentru dozator (rolă) nu s-a specificat tipul dozatorului. Ulterior, oferta depusă de „Rodital-Lux” a fost respinsă deoarece mostra/poza prezentată pentru „Hârtie igienică 95 mm/145m, d=65 mm, nu corespundea parametrilor tehnici. A fost desemnată câștigătoare oferta depusă de „Mitra-Grup” SRL, care a oferit mostra/poza cu parametri tehnici corespunzători dozatorului rola „Jumbo 100m, II str., înălțimea de 22cm, 100% celuloză, alb, 125 m. Totuși, modelul dozatorului nu se regăsește în documentația de atribuire. Deși a fost solicitată o clarificare în acest sens, nici specificația tehnică, nici răspunsul nu conținea modelul dozatorului căruia trebuia să corespundă hârtia.

O altă remarcă ar fi faptul că autoritatea nu a stabilit marje mai flexibile pentru specificația tehnică a bunurilor, care puteau fi descrise cu parametri „de la” sau „până la”, fie prin stabilirea unei marje de +/- 5%-10%. Unele oferte cu prețul cel mai mic au fost respinse pentru că bunurile oferite aveau o mică diferență față de specificația tehnică, spre exemplu o diferență de jumătate de litru în ceea ce ține de volumul cratițelor. Admitem că autoritatea contractantă este singura în măsură să decidă în ce măsură și în ce cazuri ar fi admisibilă mai multă flexibilitate în stabilirea specificațiilor tehnice, astfel încât să asigure atât satisfacerea necesităților instituției, cât și utilizarea cât mai eficientă a banilor publici.

Pentru majoritatea loturilor au fost depuse două sau mai multe oferte. Patru operatori economici au obținut contracte de achiziții în cadrul acestei proceduri COP.

Achizițiile de valoare mică desfășurate de SR Criuleni desfășurate în Mtender în anul 2023

IMSP SR Criuleni a desfășurat mai multe proceduri de achiziție de valoare mică în sistemul Mtender, undele drept urmare a faptului că anumite loturi nu au fost atribuite în rezultatul procedurilor competitive desfășurate. Astfel, în cadrul achiziției de valoare mică nr. [ocds-b3wdp1-MD-1691691910059](#), s-a achiziționat mazăre verde conservată și pastă de roșii, după ce aceste loturi nu au fost atribuite în cadrul licitației nr. [ocds-b3wdp1-MD-1683202537135](#). Prețurile de achiziție au fost mai mici decât ofertele acelorași OE în cadrul licitației deschise.

Achiziția de valoare mică de rechizite de birou pentru anul 2023, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1677586940191](#), cu valoarea estimată de 93 850 lei. Achiziția a fost desfășurată pe loturi.

Achiziția de valoare mică de registre și formulare tipizate, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1677244599761](#). Contractul în sumă de 77 788.33 lei fără TVA a fost atribuit Adriga-Vis SRL.

Achiziția de valoare mică de deterșive și articole chimice de curățare pentru anul 2023, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1677060822534](#), divizată în 17 loturi.

Achiziția de valoare mică de combustibil pentru anul 2023, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1674121995913](#). Valoarea estimată a achiziției este de 214 124 lei. La procedura de achiziție nu au fost depuse oferte.

Achiziția de valoare mică de combustibil pentru anul 2023, nr. [ocds-b3wdp1-MD-1675068199176](#). Valoarea estimată a achiziției a fost de 214 124 lei. Pentru ambele loturi, a depus oferte doar Petrom Moldova, valoarea cumulată a acestora fiind de 201 900 lei.

Concluzii și recomandări

Sistemul medical este subfinanțat cronic, aceasta fiind și situația IMSP Criuleni. Deși infrastructura învechită din spitale este o problemă cunoscută de toată lumea, promisiunile făcute când de Consiliul raional Criuleni, când de Ministerul Sănătății, rămân neonorate. An de an, sumele alocate pentru reparații curente sau capitale la SR Criuleni sunt foarte mici și insuficiente pentru menținerea unor condiții decente. IMSP SR Criuleni a avut noroc de donatori străini, care au investit considerabil pentru îmbunătățirea condițiilor din spital.

Lipsa resurselor financiare sau incertitudinea alocării acestora generează și probleme de planificare a achizițiilor publice. Astfel, sunt inițiate licitații pentru achiziții de lucrări, ca ulterior fondatorul să declare indisponibilitatea resurselor financiare. Dacă vorbim despre proiectul de achiziție a lucrărilor de construcție a unei cazangerii noi, situația incertă a alocării parțiale a resurselor financiare de la Ministerul Sănătății și de la CR Criuleni au adus instituția în criză, care risca să nu mai poată încălzi încăperile pe timp de iarnă. Pe de o parte, Ministerul Sănătății s-a arătat dispus să aloce banii promiși după prezentarea de către instituție a actelor de confirmare a executării lucrărilor și facturilor, iar pe de altă parte Consiliul Raional Criuleni a anunțat că banii pentru anul 2023 au fost direcționați către alte priorități, dar a încurajat reprezentanții instituției să inițieze lucrările, cu promisiunea că va propune alocarea resurselor financiare necesare în anul 2024. Reiese că se aștepta ca instituția să utilizeze bani din alte surse, iar ulterior să aștepte recuperarea cheltuielilor de la Ministerul Sănătății și Consiliul Raional. Pe de altă parte, dacă ar fi procedat în acest mod, persoanelor responsabile li s-ar fi putut reproșa

faptul că au utilizat în mod ilegal bani preconizați pentru alte necesități. Astfel, reprezentanții SR Criuleni nu și-au asumat acest risc. Aceasta a fost una dintre încălcările comise de fosta directoare în legătură cu procedura de reparație a Blocului Alimentar, anume că ar fi utilizat bani din alocațiile CNAM pentru aceste reparații, conform constatărilor din raportul Inspecției Financiare. Deși încălcările constatate în acel caz sunt mult mai multe și mai grave, printr-o paralelă, am putea admite că încercarea unui director de spital de a urgenta niște lucrări de reparație, bazându-se pe promisiuni că banii ar urma să vină de la fondatori ar putea atrage ușor atenția organelor de control care vor constata aceste încălcări.

Misalocarea resurselor a fost observată în ceea ce ține de achizițiile de servicii juridice, servicii de achiziții și servicii de efectuare a auditului extern. Serviciile juridice au fost achiziționate în condițiile în care SR Criuleni avea angajat un jurist care avea în fișa postului atribuțiile similare cu operatorul economic cu care a fost semnat contractul de prestare a serviciilor, iar cele de achiziții au fost prestate parțial, potrivit constatărilor Inspecției Financiare, în condițiile în care o parte din actele necesare nu au fost întocmite. Cu privire la serviciile de audit, a fost prezentat un răspuns de la Biroul Național de Statistică din care reiese că acesta nu era obligatoriu. Raportul nu a mai fost prezentat, deși a fost plătită în avans o sumă echivalentă cu 30% din valoarea contractului.

Divizarea achizițiilor publice este o practică observată în repetate rânduri. Aceasta, împreună cu alte încălcări admise la etapa de planificare și de desfășurare a procedurilor de achiziții publice au dus la denaturarea concurenței și diminuarea eficienței utilizării banilor publici.

Se constată probleme și cu privire la modul de ținere a dosarelor de achiziții și asigurare a transparenței. Din declarațiile persoanelor responsabile pentru achiziții publice de la SR Criuleni, aflăm că o parte din actele aferente achizițiilor publice din anii precedenți lipsesc, deoarece nu au fost transmise sau elaborate. Aceleași constatări le regăsim și în raportul Inspecției Financiare, unde se vorbește despre faptul că unele acte nu au fost prezentate inspecției. La fel, pe pagina web a instituției nu sunt plasate toate planurile de achiziții și nici informații cu privire la contractele încheiate, ceea ce denotă deficiențe sub aspectul transparenței.

Recomandări:

Pentru îmbunătățirea transparenței și eficienței achizițiilor publice, venim cu următoarele recomandări către factorii de decizie din cadrul SR Criuleni:

1. Sporirea transparenței achizițiilor publice din cadrul instituției prin publicarea planurilor de achiziție și informațiilor cu privire la contractele încheiate pe pagina web a instituției;
2. Acordarea unei atenții sporite pregătirii actelor aferente achizițiilor publice și dosarelor de achiziții publice, pentru a evita situațiile de lipsă, neconformitate a actelor constatate în legătură cu anii precedenți;
3. Îmbunătățirea planificării achizițiilor publice de lucrări, prin stabilirea din timp a necesităților prioritare și solicitarea alocării banilor necesari;

4. Asigurarea documentării și justificării corespunzătoare a necesităților, în prealabil includerii în planurile de acțiuni și/sau demarării procedurilor de achiziții publice;
5. În legătură cu achiziționarea sau primirea în folosință gratuită a dispozitivelor medicale în sistem închis, care presupun utilizarea reactivelor și consumabilelor de la același producător, se recomandă efectuarea unor analize pe termen lung din punct de vedere a raportului cost-beneficiu, pentru a stabili dacă există un avantaj față de achiziționarea altor dispozitive în sistem deschis, care admit reactivi și consumabile de la alți producători;
6. Utilizarea unui spectru mai larg de criterii de evaluare în cadrul procedurilor de achiziții publice, cum ar fi criteriile „raportul calitate-preț” și/sau „raportul calitate-cost”;
7. Includerea în grupul de lucru pentru achizițiile de lucrări a specialiștilor în domeniu, precum și asigurarea participării specialiștilor cu certificare relevantă la recepția lucrărilor;
8. Neadmiterea divizării achizițiilor publice pentru evitarea procedurilor de achiziții competitive;
9. Neadmiterea contractării serviciilor care intră în atribuțiile angajaților din cadrul instituției, în sensul eficientizării utilizării banilor publici.